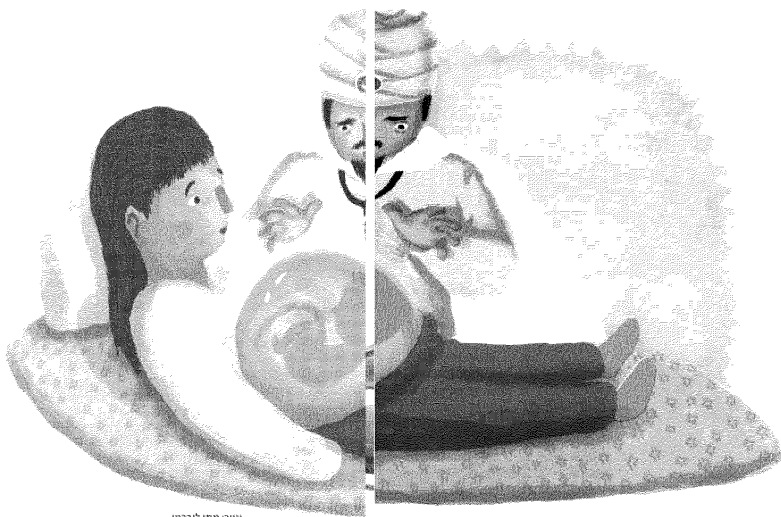

איור מתן ליברמן

לא ראו את הנולד

עשיתם בדיקות אולטרסאונד
לאורך כל ההיריון אבל ילדכם נולד
עם מום? האם ואיך ניתן לתבוע
את הרופא • מדריך

מאת ליטל דובוביץ'ק

עו"ד כרמי בוסתנאי:
**"חובה על הרופא
לפרט בפני האשה
את מגבלות הבדיקה,
המומים שנבדקים,
המומים שלא נבדקים,
איברים שהיה קושי
לצפות, ואפשרות
ביצוע בדיקות
מעמיקות יותר"**

«מקובל לערוך בדיקת אולטרסאונד כמה פעמים במהלך ההיריון של כל אישה. עם זאת, לעתים למרות עריכת הבדיקה מתגלים מומים בתינוק שנולדו באמצעות עורכי דין המתמחים ברשלנות רפואית ונויקין גיבשנו מדריך בנוגע לבדיקת האולטרסאונד בהיריון.

מתי אישה מוספית לבדיקת אולטרסאונד ומה חובתו של הברד?
לדברי עו"ד כרמי בוסתנאי, המתמחה בדיני נזיקין ורשלנות רפואית, "ההמלצה היא לשלוש בדיקות: אחת בכל שליש בתקופת ההיריון. ואולם, אין מגבלה על כמות ביצוע הבדיקות. חובתו של הרופא המטפל בכל הנוגע לבדיקה, היא לבצע אותה לפי הסטנדרט הרפואי המקובל. "חובה עליו לפרט את מגבלות הבדיקה, ובין היתר: המומים שנבדקים, המומים שלא נבדקים, איברים שנצפו ואיברים שהיה קושי לצפות בהם, חשדות למומים בעובר בעקבות הבדיקה, ופירוט קיומן של

ועוד. בחוות דעת שהוגשו מטעם הנ"תבעים – בתי החולים, קופות החולים, מכוני בדיקה ורופאים – נשמעו טענות שונות בניסיון להצדיק מחרלים באיתור מומים. מרובר בטענות בדבר היות הידיים של העובר קפוצות, היות העובר מצוי בתנוחה מקופלת, וכן טענות בגין דופן בטן עבה של הנבדקת, כמות מי השפיר ברחם וכיוצ"ב.
עו"ד ענת קאופמן, המתמחה בדיני נזיקין, מוסיפה כי ישנם פגמים שלא ניתן לגלות, כגון שפה שסועה ומיקום של איברי הפנים (עיניים ואוזניים וכו') במקרים רבים חוסר היכולת לאתר נובע מהתנוחה של העובר, שלב ההיריון וגורם דל העובר. "פגמים נפוצים נוספים שלא תמיד ניתן לגלותם הם: שיתוק מוחין גיוון שרירים, פגמים בגפיים, תסמונת ראון ועוד. על הגורם המטפל או המבצע את הבדיקה חובה ליידע את האשה על מגבלות הבדיקה."
האם חובה ליידע את האישה על בדיקות אחרות שעשויות לגלות פגמים

בדיקות נוספות מעמיקות ורחבות יותר. בעת קיומו של חשד למום, על הרופא להפנות את התובעת לבדיקה ממוקדת ובמידת הצורך לייעוץ גנטי, וכן לתת מידע לגבי אפשרות ביצוע הפלה.
עו"ד ענת גינזבורג, המתמחה בדיני נזיקין ורשלנות רפואית, מוסיפה כי מור"מלץ לאישה לגשת לבדיקת אולטרסאונד סקירת מערכות מורחבת, אותה יש לבצע בדרך כלל בשבוע ה-15 וה-23 להייונה, במימון פרטי. "קופות החולים אינן מממנות בדיקה זו. על הרופא המקיים את המעקב ההיריוני ליידע את האישה אודות האפשרות לבדיקה מורחבת, ואם לא עשה זאת, הוא חושף עצמו לתביעה."
האם יש פגמים שלא ניתן לאתר בבדיקת אולטרסאונד?
עו"ד כרמי בוסתנאי מסביר: "לפי חוות דעת רפואיות שניתנו בתיקים מהסוג הזה, ניתן לזהות מומים כגון חסר של כף יד, חסר של גפיים, ובין היתר מיקרוצ'פלוס (היקף ראש קטן), מיקרואפלטמיה (עין קטנה מן הרגיל) מומים בחדרי הלב

על מסמך הסכמה מרעת מבלי שניתן פירוט, בכתב ובעל פה, על האיברים הנבדקים בבדיקה, האיברים שלא נבדקים, האפשרות לבצע בדיקה ממוקדת ונרחבת יותר, ועלות הבדיקה. יש לוודא כי המידע מביצוע הבדיקה נמסר לרופא המטפל, ואף לרופא הפרטי. כמו כן, יש לשמור העתק מכל התיעוד הדלוגטי, כולל קלטות/דיסקים של ביצוע הבדיקה ותוצאותיה.

עו"ד ענת גינזבורג מוסיפה: במקרה של חשש, או במקרה של מום בהריונות קודמים, רצוי שמומחה נוסף יעבור על קלטת הבדיקה ויחווה דעתו באשר לפענוח הבדיקה.

במקרה שנוליד תינוק פגוע, איך אפשר לדעת שבדיקת האולטרסאונד הייתה אמורה להצביע על הפגם?

לדברי עו"ד ענת גינזבורג, במקרה כזה יש לבדוק ראשית איזה סוג של בדיקה בוצעה, מצומצמת או מורחבת. יש לפנות עם קלטת בדיקת המערכות המורחבת למומחה בתחום האולטרסאונד, כדי שיבידוק אם ניתן לראות בה את המום. בנוסף, כדאי לפנות למומחה בשטח המיילדות שיחווה דעתו אודות השלב בו ניתן היה לאתר את המום, והאם ניתן היה לאתר בבדיקות האולטרסאונד.

עו"ד כרמי בסותנאי מוסיף: "יש לבחון עם מומחה רפואי בתחום האולטרסאונד מחקרים רפואיים בדבר אפשרות איתור המום הספציפי וסיכויי איתור המום במסגרת בדיקת אולטרסאונד, וכמובן לבחון את פסקי הדין שכבר התייחסו לאפשרות לאיתור המום עמו נולד הולד".

במקרה של טענה לרשלנות, איזו תביעה מגישים ולאן?

הפורום הנאות להגשת התביעה – בית משפט השלום או המחוז – ייקבע בהתאם לשווי התביעה כפי שהוא מוערך על ידי עורך הדין. לדברי עו"ד ענת גינזבורג, התביעות הללו מוגשות בדרך כלל לבית המשפט המחוזיים, המוסמכים לדון בתביעות לפיצוי בסכום של 2.5 מיליון שקל ומעלה. התביעות כוללות בדרך כלל פיצוי עבור כאב וסבל, אובדן כושר השתכרות לוולד הפגוע, עזרת צד ג', פיצוי עבור הוצאות רפואיות, פיצוי להורים אודות העזרה שעליהם להגיש לילד וכו'. לתביעה יש לצרף חו"ד מומחה רפואי, המתייחסת לרשלנות הרפואית באיתור המום המולד, וחוו"ד מומחה המתייחסות לדרגות הנכות של הילד/ה.

עו"ד כרמי בסותנאי מציין כי באשר להתנהלות מול קופות החולים ומול המבוטחים, יש לשים לב כי לא תחלוף תקופת ההתיישנות של שבע שנים (בכפוף להריגים הקיימים בחוק). חשוב לשמור את כל התיעוד הרפואי וחשוב להימנע מחתימה על הסכמי פשרה ללא התייעצות עם עו"ד הבקיא בתחום.

לביצוע הפלה, והאם זו הייתה מאושרת.

"בנוסף, בתי המשפט קבעו קיומה של רשלנות שעה שמצאו היעדר הנחיות ברורות ונהלים מוגדרים באשר למידע שיש למסור למטופלת על אפשרות לבצע בדיקה מורחבת", מציין עו"ד בסותנאי.

עו"ד ענת קאופמן מציינת כי לא כל טעות באבחון היא רשלנות רפואית. "המבחן בו משתמשים בתי המשפט כדי לקבוע רשלנות, הוא מבחן 'הרופא הסביר'. לפי מבחן זה, אם יוכח כי הרופא פעל באופן סביר, בהתאם לסטנדרטים רפואיים מקובלים באותה עת, ובהתאם לידע הרפואי שעמד בפני הרופא – הרי שגם אם שגה באבחון, לא ייחשב הדבר כרשלנות. לעומת זאת, כאשר בדיקת האולטרסאונד אינה מבוצעת כראוי, או כאשר לא בוצעה על ידי גורם שהיה כשיר לבצע, טכנאי רשלן או לא מקצועי, ציוד לקוי וכו' – ניתן לתבוע על רשלנות".

אילו טיפים משפטיים חשוב לתת לאישה שניגשת לבדיקת אולטרסאונד? עו"ד כרמי בסותנאי ממליץ לא לחתום

שלא התגלו?

לדברי עו"ד ענת קאופמן, בית המשפט קבע כי חובה על הרופא לומר למטופלת שיש באפשרותה לעבור בדיקות נוספות, במסגרת פרטית, שייתכן שבהן ניתן לגלות מומים שלא ניתן לגלותם בסקירה רגילה.

מתי אפשר לתבוע?

בפסק דין "זייצוב" קבע בית המשפט, כי כאשר רשלנות רפואית גרמה להולדת ילד הסובל ממום פיזי, נפשי או אחר, כאשר אלמלא ההתרשלות לא היה נולד הילד כלל, הן להורים והן לקטין עומדת עילת תביעה כנגד המוסד הרפואי והרופא המטפל.

איך קובעים אם הייתה רשלנות?

לדברי עו"ד כרמי בסותנאי, כאשר בתי משפט מצאו שקיימת אפשרות, וגם חובה, לאיתור מומים ואלה לא אותרו – נקבע שהייתה רשלנות. בית המשפט בוחן גם את הקשר בין ההתרשלות לבין הולדת הולד, כלומר – האם במידה שההורים היו יודעים על קיומו של המום, הם היו פונים